

lupomoci« nedošel skutkového opodstatnění, výrok o přečinu §u 279 tr. zák. spočívá v důsledku toho po případě na nesprávném, protože skutkového opodstatnění, jaký by správnému výkladu zákona hověl, postrádajícím použitím zákona a je zmatečným podle §u 281 čís. 9 písm. a) tr. ř.

Čís. 2663.

Podnětem nadržování ve smyslu §u 214 tr. zák. může být i osoba na hlavním trestném činu zúčastněná, podnikne-li v nadržovacím úmyslu něco, co stěžuje trestní stíhání hlavního pachatele nebo jiného účastníka (jedná pouze ve prospěch druhého); jde-li jí však zároveň o vlastní ochranu, nedopouští se zločinu nadržování.

Účastník na hlavním činu (spolupachatel) dopouští se spoluviny na nadržování v jeho prospěch, směřuje-li úmysl ukrývačův pouze k tomu, by byl chráněn onen účastník, nikoliv však, směřuje-li onen úmysl ukrývače (rovněž účastníka na hlavním činu) k vlastní ochraně, třebaš jeho jednání sloužilo i k ochraně onoho účastníka.

(Rozh. ze dne 17. února 1927, Zm I 498/26).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečným stížnostem obžalovaných Josefa K-a, Josefa D-a a Jitky D-ové do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 18. června 1926, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými: Josef K. zločinem nadržování zločinu ukrýváním podle §u 214 tr. zák., Josef D. a Jitka D-ová zločinem spoluviny na nadržování ukrýváním podle §§ 5, 214 tr. zák., zrušil napadený rozsudek, pokud jde o zločin nadržování ukrýváním podle §u 214 tr. zák., pokud se týče spoluviny na něm podle §§ 5, 214 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících a sprostil podle §u 259 čís. 3. tr. ř. stěžovatele z obžaloby.

D ů v o d y:

I. Ke zmatečné stížnosti Josefa K.: Stěžovatel byl napadeným rozsudkem uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 170, 200 a 203 tr. zák., jehož se dopustil tím, že si dal Oldřichem D-em zapáliti svůj majetek a že tak učinil v úmyslu, by poškodil pojišťovnu o požární náhradu, převyšující 2.000 Kč. Co se tkne tohoto odsuzujícího výroku, vyslovil soud, že stěžovatel jakož i ostatní ve výroku rozsudku prvního soudu pod 1. jmenování spoluobžalovaní jednali ve vzájemném srozumění, že jejich jednání tvoří celek, při kterém nezáleží na tom, jak kdo byl činný, zda více nebo méně, poněvadž jednání jednoho doplňovalo jednání druhých a že proto všechny obžalované dlužno považovati za spolupachatele. Kromě pro zločin podvodu byl stěžovatel odsouzen i pro zločin nadržování podle §u 214 tr. zák. proto, že za trestního vyšetřování, které bylo zahájeno původně proti Josefu, Jaroslavu a Oldřichu D-ovým, jakož i proti stěžovateli, vyslýchán byl dne 22. dubna 1925 u okresního soudu v Železném Brodě, správně u krajského soudu v Mladé Boleslavi jako

obviněný, udal proti pravdě, že mu není známo, jakým způsobem oheň vznikl a kdo jej založil, ačkoli dobře věděl, že tak za jeho souhlasu učinil Oldřich D. Stěžovatel napadá rozsudek jen co do zločinu nadřování a uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Namítá, že, učiniv ono prohlášení, užil pouze svého práva, nevypovídati proti sobě, zvláště když činnost jeho a ostatních obžalovaných jako spolupachatelů nedopouštěla ani rozlišování v tom směru, co mohl vypovídati proti ostatním, aniž sebe přiváděl do nebezpečství odsouzení. Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění. Nadřování ve smyslu §u 214 tr. zák. svou podstatou předpokládá trestný čin někoho jiného a musí, pokud jde o tohoto, směřovati k jeho ochraně před vrchnostenským stíháním. Zásadně ovšem není vyloučeno, že podmínkou zločinu nadřování může býti i osoba na hlavním trestném činuúčastněná, když v úmyslu nadřovacím podnikla něco, co stěžuje trestní stíhání hlavního pachatele nebo jiného účastníka. Záleží však vždy na tom, by ukrývač jednal p o u z e ve prospěch druhého; jde-li mu zároveň o ochranu vlastní osoby, nelze mluvit o zločinu podle §u 214 tr. zák. Nalézací soud prohlásil stěžovatele, jak již podotčeno, za spolupachatele hlavního činu (podvodu), výslovně zdůrazniv, že jednání všech osob na tomto hlavním činuúčastněných dlužno považovati za jednotný navzájem se doplňující celek. Za takového stavu věci nelze dobře, ba vůbec rozlišovati, co by mohl jeden podezřelý vypovídati proti ostatním, aniž by sebe sama přiváděl do nebezpečství odsouzení, a proto nemohl stěžovatel, zodpovídaje se dne 22. dubna 1925, vypovídati tak, by sice zatěžoval své spolupachatele, ale zároveň kryl sama sebe.

II. Ke zmateční stížnosti Josefa D-a a Jitky D-ové: Tito obžalovaní napadají rozsudek rovněž jen potud, pokud byli uznáni vinnými spoluvinou na zločinu ukrývání ve smyslu §§ 5 a 214 tr. zák. I tito obžalovaní jakož i Kamil H. a Milada B-ová, jež stěžovatelé navedli k nadřování, byli odsouzeni pro zločin podvodu podle §§ 170, 200 a 203 tr. zák. a soud uznal o všech, že je sluší považovati za spolupachatele ve smyslu, vyznačeném pod I. V příčině zločinu nadřování bere soud za prokázáno, že za původního trestního vyšetřování, které bylo zavedeno proti Josefu, Jaroslavu, Oldřichu D-ovým a Josefu K-ovi, byli vyslyšáni dne 27. dubna 1925 u okresního soudu v Železném Brodě jako svědci Kamil H. a Milada B-ová a že tam proti pravdě udali, že jim není známo, jakým způsobem oheň vznikl a kdo jej založil, ačkoli dobře věděli, že tak za souhlasu jejich učinil Oldřich D.; dále, že H. a B-ová vypovídali nesprávně na výslovnou žádost Josefa a Jitky D-ových, kteří je po ohni prosili, by to na ně neřekli, protože by se sami stejně do toho dostali. Dovolávajíce se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. uplatňují stěžovatelé, že vzhledem k tomu, že rozsudek považuje je i H-e a B-ovou za spolupachatele podvodu podle §§ 170, 200 a 203 tr. zák., jakákoli úmluva mezi nimi, třeba byla k dobru jednomu neb oběma stěžovatelům, nemůže býti podřaděna pod ustanovení §u 214 tr. zák.; byla by prý tím porušena zásada, vyslovená v §§ 200 až 203 a 245 tr. ř., ježto nelze rozlišovati, zda hájení se jednoho obžalovaného směřuje pouze k jeho prospěchu nebo též pro druhé spoluobžalované. Kromě toho vytýká stížnost, že rozsudek dovolává se pro své stanovisko

zcela nedůvodně rozhodnutí zrušovacího soudu sb. n. s. čís. 2312, poněvadž rozhodnutí to jedná o případu zcela jiném, totiž o případu, kde pachatel svádí k nadřzování sobě samému osobu nikoli spoluvinnou nebo spoluobžalovanou, nýbrž osobu, která vůbec s trestným činem pachatele není v žádném spojení. V předposledním odstavci onoho rozhodnutí uvádí prý se výslovně, že zcela jinak nutno řešiti otázku trestní zodpovědnosti za zločin podle §u 214 tr. zák. u osoby, která přichází v úvahu jako podezřelá z hlavního trestného činu. Ani této stížnosti nelze upříti oprávnění. Nálezací soud odůvodnil odsouzení stěžovatelů Josefa a Jitky D-ových co do §§ 5 a 214 tr. zák. doslovně takto: »Rovněž vinni jsou Josef D. a Jitka D-ová a Jaroslav D. spoluvinou na zločinu podle §u 214 tr. zák., neboť pachatel hlavního trestného činu zodpovídá za spoluvinu na trestném nadřzování, spáchaném třetími osobami. Zákonem mu zaručené právo, nepřispívati sám ke svému vlastnímu usvědčení nebo stížení svého postavení, nelze rozšiřovati na výsadu, by směl beztrestně jako původce zneužívati k dosažení svých cílů trestné činnosti jiných. (Rozhodnutí nejvyššího soudu z 10. března 1926, čís. 2312 sb. n. s.). Tohoto rozhodnutí nelze však užiti bezvýhradně na souzený případ. Mluvíť se v rozsudku o trestném nadřzování, spáchaném osobami třetími a poukazuje se v této souvislosti na rozhodnutí sb. n. s. čís. 2312, které skutečně pojednává o případu, kde pachatel svádí k nadřzování sobě samému osobu, na jeho trestném činu v ú b e c n e s ú č a s t n ě n o u. V souzeném případě nelze však mluvit o nadřzování, spáchaném »osobami třetími«, na činu stěžovatelů nesúčastněnými, poněvadž podle rozsudkových zjištění byli svádějící i svádění spolupachatelé hlavního trestného činu (podvodu). Jak bylo již pod I. vyloženo, může se ovšem i osoba na hlavním činu súčasněná dopustiti nadřzování ve prospěch jiného účastníka tohoto činu. V důsledku toho může se tento jiný účastník státi na nadřzování, stavším se v jeho prospěch, spoluvinným ve smyslu §u 5 tr. zák. Rozhodným je však vždy, by ukrývačův úmysl směřoval pouze k tomu, by před vrchnostenským stiháním chráněn byl účastník druhý. Jakmile ukrývačovo jednání — třebaže mimo to sloužilo i k ochraně druhého účastníka — směřuje k vlastní ochraně před vrchnostenským stiháním, může jednání to přicházeti v úvahu pouze jako obranný prostředek obviněného nebo z trestného činu podezřelého, nikoli však jako nadřzování. Je na snadě, že případ, kdy ukrývač sám je podezřelým z hlavního činu, různí se přece jen podstatně od případu, kde ukrývač jest osoba na hlavním činu vůbec nesúčastněná. Jak vyličeno již pod I., byla činnost všech osob na hlavním činu (podvodu) súčasněných v takové vzájemné spojitosti, že nelze vůbec rozlišovati, co by mohl jeden podezřelý vypovídati proti ostatním, aniž by přiváděl sama sebe do nebezpečství odsouzení. Za takového stavu věci není tu však pro žádného ze spolupachatelů předpokladů, by zamlčením nebo zapíráním vědomosti o trestném činu společně spáchaném při soudním výslechu mohl se státi trestně zodpovědným podle §u 214 tr. zák. Proto není ani prosba stěžovatelů Josefa a Jitky D-ových, pronesená po ohni ke Kamilu H-ovi a Miladě B-ové, by to na ně neřekli a u soudu jich neprozradili, ježto by se sami do toho dostali, než beztrestným umlouváním se několika osob, súčasněných na témže trestném činu na ne-

pravdivém zodpovídání se před soudem, jež pod §§ 5, 214 tr. zák. podřaditi nelze. Bylo proto vyhověti zmatečným stížnostem všech tří stěžovatelů, zrušiti napadený rozsudek v onom směru jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a sprostiti stěžovatele z obžaloby pro tento zločin podle §u 259 čís. 3. tr. ř. Za zbývající zločin podvodu bylo obžalovaným vyměřiti nové tresty.

Čís. 2664.

Ridič automobilu má býti připraven (§§ 335, 337 tr. zák.) i na náhlé objevení se překážky, nemá-li před sebou úplně volnou dráhu (v cestě je povoz, naložený vysoko zbožím, a do něho zapřažena tažná zvířata); nestačí tu ani jízda přípustnou rychlostí; spoluzavinění poškozeného nesprouštuje pachatele zodpovědnosti za vlastní nedbalé jednání.

Silostroje náležejí k předmětům, jichž provoz děje se zpravidla za okolností zvláště nebezpečných.

Subjektivní skutková podstata a souběh přečinu podle §u 335 tr. zák. se správním přestupkem ve smyslu §u 55 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák.

Otázka, zda jde o uzavřené místo ve smyslu prvního odstavce §u 46 onoho nařízení, není otázkou ryze technickou, k jejímuž správnému porozumění a řešení bylo by potřebí zvláštních odborných vědomostí, stačí tu soudcovská zkušenost a znalost.

O tom, zda a jaké průvodní návrhy byly učiněny (§ 281 čís. 4 tr. ř.), rozhoduje záznam protokolu o hlavním přelíčení.

(Rozh. ze dne 17. února 1927, Zm II 377/26).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 2. srpna 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatečnou stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a) a 10 §u 281 tr. ř. Důvodu zmatečnosti čís. 4 §u 281 tr. ř. dovolává se proto, že nebyl připuštěn navrhovaný důkaz místním ohledáním a slyšením znalce, pokud se týče, že o návrhu tom nebylo rozhodnuto. Stížnost je bezdůvodna. Obhájce učinil sice za přípravného vyhledávání onen návrh, návrh ten byl však usnesením radní komory ze dne 19. července 1926 zamítnut jako zbytečný, arci výslovně jen, pokud se týkal připuštění znalce. Naproti tomu však v zápisech protokolu o hlavním přelíčení, jež jsou jedině směrodatny pro to, zda a jaké důkazní návrhy byly učiněny, není zaznamenán vůbec žádný důkazní návrh. O doplnění protokolu toho po rozumu §u 271 tr. ř. nebylo žádáno. Dlužno proto za to míti, že onen návrh při hlavním přelíčení obnoven nebyl, takže schází tu již formální předpoklady, za kterých lze se dovolávati důvodu zmatečnosti čís. 4 §u 281 tr. ř. Nehledíc k tomu, neměl by obžalovaný